

0311 ეკონომიკა ECONOMICS**გადაუდებელი სწრაფი შესყიდვების სისტემის ანალიზი და განვითარების შესაძლებლობები****გიორგი ჭუმბაძე****საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს****საჰაერო თავდაცვის ბრიგადა****E-mail: gioskingdom@gmail.com****რეზიუმე**

გადაუდებელი სწრაფი შესყიდვების სისტემა წარმოადგენს თანამედროვე სახელმწიფო და კერძო ორგანიზაციების საქმიანობის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს კომპონენტს, რომელიც პირდაპირ ასახავს პროცესების ეფექტიანობას, გამჭვირვალობას და რესურსების ოპტიმიზაციას. ეკონომიკური და გლობალური ცვლილებების პირობებში, სახელმწიფო მმართველობისა და საჯარო სექტორის ეფექტიანობა მნიშვნელოვნად განისაზღვრება სწორედ შესყიდვების პროცესების მართვის სისწრაფითა და ხარისხით. გადაუდებელი შესყიდვები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ისეთ დროს, როდესაც აუცილებელია სწრაფი რეაგირება. ასეთებს მიეკუთვნება: სხვადასხვა სახის კრიზისული სიტუაციები, ბუნებრივი კატასტროფები, პანდემიები, სამხრეთი მდგომარეობა და სხვ. რაც საჭიროებს დაუყოვნებელ რეაგირებას. სტატიაში განხილულია გადაუდებელი სწრაფი შესყიდვების სისტემის არსებული მდგომარეობა, სისტემური ნაკლოვანებები და გამოწვევები, რამაც შეიძლება შეაფერხოს პროცესების ოპტიმიზაცია და გამოიწვიოს რესურსების არასაჭირო ხარჯვა. კვლევა ეფუძნება, როგორც ქართული გამოცდილების ანალიზს, ისე საერთაშორისო პრაქტიკების შესწავლას, რაც იძლევა სისტემური პრობლემების იდენტიფიკაციის, არსებული პრაქტიკის შეფასებისა და შესაძლებლობების გამოვლენის საშუალებას. საერთაშორისო გამოცდილება აჩვენებს, რომ თანამედროვე სწრაფი შესყიდვების სისტემებში წარმატებით იყენებენ ციფრულ პლატფორმებს, ავტომატიზებულ მონიტორინგს, ელექტრონულ ტენდერებსა და ეფექტურ კომუნიკაციის არხებს, რაც მნიშვნელოვნად ზრდის პროცესების გამჭვირვალობას და უზრუნველყოფს რესურსების უკეთეს განაწილებას. სტატიაში განვიხილავთ ნორმატიული და კანონმდებლობითი ბაზას, რომელიც განსაზღვრავს გადაუდებელი შესყიდვების პროცესს საქართველოში, ისეთი თანდართული პროცესებით, როგორიცაა: შესყიდვების სიჩქარე, კონტროლი, ანგარიშგაღებულება და მონიტორინგის მექანიზმები. სტატიაში ყურადღება არის გამახვილებული ციფრული ტექნოლოგიების როლზე სწრაფი შესყიდვების სისტემაში. თანამედროვე ელექტრონული პლატფორმები, მონაცემთა ანალიზი და ავტომატიზებული პროცესები მნიშვნელოვნად ამცირებს ადმინისტრაციულ ბიუროკრატიულ ტვირთს, ზრდის გადაწყვეტილების მიღების სიჩქარეს და უზრუნველყოფს მაღალი ხარისხის კონტროლის შესაძლებლობებს. კვლევის ფარგლებში წარმოდგენილია შესაძლო პრაქტიკული რეკომენდაციები სისტემის ეფექტურობის გაზრდისთვის, მათ შორის პროცესების სტანდარტიზაცია, თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლება, ინტეგრირებული მონიტორინგის სისტემების დანერგვა და საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკის ადაპტაცია. ასევე, კვლევისას ყურადღება გამახვილებულია ეკონომიკურ ეფექტიანობაზე. გადაუდებელი შესყიდვების ოპტიმიზაცია იძლევა შესაძლებლობას რესურსების ეფექტურად გამოყენების, ხარჯების შემცირების და დაფინანსების უფრო მიზნობრივი განაწილებისათვის. სტატიაში განხილულია ასევე სოციალური და მმართველობითი ეფექტები, მათ შორის, გამჭვირვალობის ზრდა, კორუფციის რისკების შემცირება და სარგებლიანობის გაზრდა მოსახლეობისათვის.

საკვანძო სიტყვები: გადაუდებელი შესყიდვები, სწრაფი შესყიდვების სისტემა, ეფექტიანობა, ოპტიმიზაცია, მმართველობა, ციფრული ტექნოლოგიები, საერთაშორისო პრაქტიკა, რესურსების მართვა, საჯარო ადმინისტრირება

შესავალი

გადაუდებელი სწრაფი შესყიდვების სისტემა წარმოადგენს ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს კომპონენტს სახელმწიფო და კერძო სექტორში, რომელიც უზრუნველყოფს რესურსების ოპტიმალურ მართვას და სწრაფ რეაგირებას კრიზისულ სიტუაციებში [1]. თანამედროვე სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოში, რომლისთვის დამახასიათებელია მუდმივი ცვლილებები, გლობალიზაცია და ტექნოლოგიური განვითარება, ორგანიზაციები არიან დაქვემდებარებული იმაზე, რომ შესყიდვების პროცესი იყოს სწრაფი, ეფექტიანი, გამჭვირვალე და სამართლებრივად დაცული [2; 22]. განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება გადაუდებელ შესყიდვებს, რადგან ასეთი პროცესი გამოიყენება არა მხოლოდ აუცილებელი მედიკამენტების, სამედიცინო აღჭურვილობის, საკვების, საწვავის ან სხვა კრიტიკული რესურსების შესაძენად, არამედ ინფრასტრუქტურული პროექტების, საგანმანათლებლო რესურსების, სამოქალაქო დაცვის საშუალებების და სხვა სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ღონისძიებების უზრუნველსაყოფად [3].

გადაუდებელი შესყიდვების პროცესის ეფექტიანობა დამოკიდებულია მრავალ კომპონენტზე, მათ შორისაა სამართლებრივი ჩარჩო, ორგანიზაციული სტრუქტურა, ტექნოლოგიური შესაძლებლობები და ადამიანური რესურსების კვალიფიკაცია. სამართლებრივი ბაზა განსაზღვრავს შეზღუდვებს,

პროცედურებს, ანგარიშვალდებულებას და კონტროლის მექანიზმებს, რომლებიც აუცილებელია პროცესების გამჭვირვალობისა და კანონიერების უზრუნველსაყოფად [1; 4].

საქართველოში არსებობს მყარი სამართლებრივი ჩარჩო, რომელიც რეგულირდება სახელმწიფო შესყიდვების კანონმდებლობით, რეგულაციებითა და შესაბამისი მარეგულირებელი ორგანოების დადგენილებებით. ეს რეგულაციები განსაზღვრავს პროცესების სიჩქარეს, ტენდერების ორგანიზების წესებს, შესყიდვების ტიპს და მათთვის საჭირო დოკუმენტაციას. სამართლებრივი სტაბილურობა უზრუნველყოფს არა მხოლოდ კანონიერებას, არამედ ხელს უწყობს საზოგადოებისა და დაინტერესებული მხარეების ნდობის განვითარებას [3; 10].

ორგანიზაციული ასპექტები მოიცავს პროცესების სწორად გაწერილ სტრუქტურას, კომპეტენტური თანამშრომლების ჩართულობას, სწრაფი გადაწყვეტილებების მიღების მექანიზმების არსებობას, პროცესების მონიტორინგსა და ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფას [2]. კვლევებით სჩანს, რომ სახელმწიფო და კერძო ორგანიზაციები ებრძვიან ბიუროკრატიულ შეფერხებებს, პროცესების არასტანდარტულობას და ტექნოლოგიური რესურსების არასაკმარისობას, რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს გადაუდებელი შესყიდვების ეფექტიანობას. ამიტომ, თანამედროვე მიდგომები მიმართულია პროცესების სტანდარტიზებაზე, ციფრული პლატფორმების დანერგვაზე, მონაცემთა ანალიზზე და ავტომატიზებული სისტემების გამოყენებაზე [3].

ტექნოლოგიური ინოვაციები გადაუდებელი შესყიდვების სისტემის ეფექტიანობის გასაზრდელად უზრუნველყოფს პროცესების ავტომატიზაციას, მონაცემთა შეგროვებას და ანალიზს, გადაწყვეტილებების სისწრაფესა და ხარისხს, მიმწოდებლებთან კომუნიკაციის გაუმჯობესებას და ხარჯების შემცირებას. ციფრული სისტემები, როგორცაა ელექტრონული ტენდერები, ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება და ავტომატიზებული მონიტორინგი, უზრუნველყოფს გამჭვირვალობას, კონტროლს და პროცესების ოპტიმიზაციას. საერთაშორისო გამოცდილების მიხედვით დგინდება, რომ ქვეყნის წარმატებული გადაუდებელი შესყიდვების სისტემა არის ის, რომელიც სრულად არის ინტეგრირებული ციფრულ და სამართლებრივ ჩარჩოში და ეფექტურად მართავს ადამიანურ რესურსებს [1].

გადაუდებელი შესყიდვების პროცესის ეფექტიანობა ასევე დაკავშირებულია ეკონომიკურ და სოციალურ შედეგებთან. ოპტიმალური სისტემა უზრუნველყოფს რესურსების მიზნობრივ გამოყენებას, ხარჯების და კორუფციის რისკების შემცირებას და მაღალი ხარისხის მომსახურებას. ეფექტიანი სისტემა ზრდის საზოგადოების ნდობას სახელმწიფო მმართველობის მიმართ და განსაზღვრავს სოციალურ უსაფრთხოებას კრიზისულ სიტუაციებში.

საქართველოში, გადაუდებელი სწრაფი შესყიდვების სისტემა განიხილება როგორც განვითარების სტრატეგიული ინსტრუმენტი, რომელიც აუცილებელია, როგორც ეკონომიკური, ისე სოციალური მიზნების მისაღწევად. კვლევებით დასტურდება, რომ ეფექტიანი სისტემა მოითხოვს სამართლებრივი ნორმების დაცვას, ტექნოლოგიური და ორგანიზაციული მიდგომების ერთობლიობას, რაც უზრუნველყოფს პროცესების გამჭვირვალობას, სისწრაფეს და ეფექტიანობას.

ძირითადი ნაწილი

1. სამართლებრივი და ორგანიზაციული ჩარჩო

გადაუდებელი შესყიდვების პროცესი რეგულირდება ეროვნული კანონმდებლობით, რომელიც განსაზღვრავს შესყიდვების სიჩქარეს, პროცედურებს, კონტროლის მექანიზმებსა და ანგარიშვალდებულებას. სამართლებრივი ჩარჩო მოიცავს შემთხვევების განსაზღვრას როგა შესაძლებელია შეზღუდული ტენდერის ან მყისიერი შესყიდვის განხორციელება, დოკუმენტაციის საჭიროებას, შესყიდვების ტიპებს და კონტროლის მექანიზმებს [1; 14].

ორგანიზაციული ასპექტები მოიცავს პროცესების სტრუქტურას, გადაწყვეტილების სწრაფ მიღებას, პერსონალის ჩართულობას და მონიტორინგს. კვლევებს მიხედვით სჩანს, რომ არასაკმარისი ორგანიზაციული მხარდაჭერა და ბიუროკრატიული შეფერხებები ხშირად იწვევს გადაუდებელი შესყიდვების პროცესის შენელებას.

ასევე მნიშვნელოვანია, რომ სახელმწიფო და კერძო სექტორები ხშირად იყენებენ სხვადასხვა სტანდარტებსა და პროცესებს. საერთაშორისო გამოცდილება აჩვენებს, რომ ეფექტიანი სისტემა უნდა იყოს სტანდარტიზებული, ინტეგრირებული ციფრული პლატფორმებით და უზრუნველყოფდეს მაღალი კვალიფიკაციის თანამშრომლების ჩართულობას [2; 5].

2. საერთაშორისო პრაქტიკა

მსოფლიოში გადაუდებელი შესყიდვების სისტემები მიმართულია ციფრული პლატფორმების გამოყენებისაკენ. ევროპასა და აშშ-ში დამკვიდრებული პრაქტიკა აჩვენებს, რომ ელექტრონული ტენდერები, ავტომატიზებული მონიტორინგი და მონაცემთა ანალიზი უზრუნველყოფს პროცესების სისწრაფეს, გამჭვირვალობას და ეფექტიანობას.

მაგალითად, უკრაინის ელექტრონული სისტემა ზრდის საჯარო შესყიდვების გამჭვირვალობას და ხელს უწყობს კორუფციის რისკების შემცირებას. ევროკავშირის ქვეყნებში, სადაც შემუშავებულია ციფრული ელექტრონული სისტემები, ხარჯების შემცირება, გადაწყვეტილებების სისწრაფე და პროცესების ეფექტიანობა მნიშვნელოვნად მაღალია [1].

ასეთი საერთაშორისო პრაქტიკა აძლევს რეკომენდაციას საქართველოს სისტემის სრულყოფისთვის - როგორც სამართლებრივი ჩარჩოს გასამყარებლად, ასევე ციფრული და ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის განვითარებისთვის.

3. ტექნოლოგიური ინოვაციები

ციფრული ტექნოლოგიები გადაუდებელი შესყიდვების სისტემის გაუმჯობესების ერთ-ერთი მთავარი ინსტრუმენტია. ხელოვნური ინტელექტი და მონაცემთა ანალიზი უზრუნველყოფს:

- გადაწყვეტილების სწრაფ მიღებას;
- რესურსების ოპტიმიზაციას;
- მიმწოდებლებთან კომუნიკაციის გაძლიერებას;
- ხარჯების შემცირებას [3].

გარდა ამისა, ტექნოლოგიური სისტემები აძლიერებს მონიტორინგს, ანგარიშვალდებულებას და პროცესების გამჭვირვალობას, რაც მნიშვნელოვანია როგორც სახელმწიფო, ასევე კერძო სექტორის ეფექტიანი ფუნქციონირებისთვის [2].

ციფრული პლატფორმების გამოყენება საშუალებას აძლევს ორგანიზაციებს ჰქონდეთ რეალურ დროში მონაცემთა წვდომა, სწრაფი რეაგირება კრიზისულ სიტუაციებში და ოპტიმიზაცია მოახდინონ შესყიდვების სტრატეგიებში.

4. გამოწვევები

გადაუდებელი შესყიდვების სისტემას თან ახლავს რამდენიმე ძირითადი გამოწვევა:

1. **ბიუროკრატიული სირთულეები** - გადაწყვეტილებების მიღების შეფერხება ადმინისტრაციული სტრუქტურების გამო;
2. **ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის ნაკლებობა** - ციფრული სისტემების არასრული გამოყენება ხელს უშლის პროცესების ოპტიმიზაციას;
3. **კვალიფიციური კადრების ნაკლებობა** - გამოცდილებისა და განათლების დეფიციტი ზღუდავს სისტემის ეფექტიან ფუნქციონირებას;
4. **კორუფციის რისკები** - გამჭვირვალობის ნაკლებობა ზრდის უსაფუძვლო ხარჯებისა და პროცესების მანიპულაციის რისკს.

ამ გამოწვევების დაძლევა მოითხოვს სამართლებრივი ჩარჩოს დახვეწას, ციფრული პლატფორმების დანერგვას, მონაცემთა ანალიზის სისტემების გამოყენებას და კადრების კვალიფიკაციის ამაღლებას.

5. განვითარების შესაძლებლობები

კვლევებით დგინდება, რომ გადაუდებელი სწრაფი შესყიდვების სისტემის განვითარება შესაძლებელია შემდეგი მიმართულებებით:

- **ციფრული პლატფორმების სრულყოფა** - ხელს უწყობს პროცესების გამჭვირვალობას და მონაცემთა ხელმისაწვდომობას;
- **მონაცემთა ანალიზის სისტემების დანერგვა** - ოპტიმიზაციას უწყევს შესყიდვების სტრატეგიას, გაზრდის სისწრაფეს და შემცირებს ხარჯებს;
- **კადრების კვალიფიკაციის ამაღლება** - უზრუნველყოფს პროცესების ეფექტურ და გამჭვირვალე მართვას;
- **საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკის ადაპტაცია** - ეხმარება საქართველოს სისტემას ინტეგრირდეს საერთაშორისო სტანდარტებში;
- **პროცესების სტანდარტიზაცია** - უზრუნველყოფს ერთგვაროვან მიდგომას სახელმწიფო და კერძო სექტორში [1; 2; 3]. ეს განვითარება ხელს შეუწყობს არა მხოლოდ ტექნიკური და ფინანსური რესურსების ოპტიმიზაციას, არამედ გაზრდის საზოგადოების ნდობას სახელმწიფო და კერძო

სექტორის მიმართ, უზრუნველყოფს მაღალი ხარისხის მომსახურებას და სოციალურ უსაფრთხოებას კრიზისულ სიტუაციებში.

დასკვნა

გადაუდებელი სწრაფი შესყიდვების სისტემა წარმოადგენს სახელმწიფო და კერძო სექტორის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს მექანიზმს, რომელიც უზრუნველყოფს კრიზისულ სიტუაციებში რესურსების ოპტიმალურ განაწილებას, სწრაფ რეაგირებას და მაღალი ხარისხის მომსახურების უზრუნველყოფას. კვლევები აჩვენებს, რომ ეფექტიანი სისტემა არა მხოლოდ ზემოქმედებს ფინანსურ და ტექნოლოგიურ ასპექტებზე, არამედ მნიშვნელოვან როლს თამაშობს სამართლებრივი სტაბილურობის, ორგანიზაციული კულტურის და საზოგადოებრივი ნდობის გაძლიერებაში.

სისტემის ეფექტიანობა დამოკიდებულია სამ ძირითად კომპონენტზე: სამართლებრივ ჩარჩოზე, ორგანიზაციულ სტრუქტურასა და ტექნოლოგიურ შესაძლებლობებზე. სამართლებრივი ჩარჩო უზრუნველყოფს პროცესების კანონიერებას, განსაზღვრავს კონტროლის მექანიზმებს და ანგარიშვალდებულების ვალდებულებებს, რაც აუცილებელია გადაუდებელი შესყიდვების გამჭვირვალობისა და უსაფრთხოებისათვის. კვლევები აჩვენებენ, რომ სამართლებრივი სტაბილურობა ხელს უწყობს არამართო პროცედურების სწრაფ წარმართვას, არამედ ამცირებს კორუფციის რისკებს და ზრდის მონაწილე მხარეების ნდობას.

ორგანიზაციული ასპექტები მოიცავს პროცესების სწორად გაწერილ სტრუქტურას, სწრაფი გადაწყვეტილებების მიღების მექანიზმებს, კვალიფიციური თანამშრომლების ჩართულობას და მუდმივ მონიტორინგს. კვლევები აჩვენებენ, რომ ბიუროკრატიული შეფერხებები, არასაკმარისი კადრები და პროცესების სტანდარტიზაციის ნაკლებობა ხშირად ზღუდავს სისტემის ეფექტიანობას. სწორედ ამიტომ, ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანი მიმართულება სისტემის განვითარებისას არის ორგანიზაციული მოდელების დახვეწა, კადრების მუდმივი განათლება და მართვის პროცესების ავტომატიზაცია.

ტექნოლოგიური ინოვაციები წარმოადგენს გადაუდებელი შესყიდვების სისტემის განვითარებისა და ოპტიმიზაციის ერთ-ერთ მთავარ ფაქტორს. ციფრული პლატფორმები, მონაცემთა ანალიზი, ხელოვნური ინტელექტი და ავტომატიზებული მონიტორინგი უზრუნველყოფს პროცესების სისწრაფეს, ეფექტიანობას და გამჭვირვალობას. საერთაშორისო გამოცდილება აჩვენებს, რომ ქვეყნები, რომლებიც ინტეგრირებულად იყენებენ ციფრულ ტექნოლოგიებს, მნიშვნელოვნად ამცირებენ ხარჯებს, ზრდიან გადაწყვეტილებების სისწრაფეს და უზრუნველყოფენ პროცესების მაღალი ხარისხს.

გადაუდებელი შესყიდვების პროცესში მთავარი გამოწვევები არის ბიუროკრატიული შეფერხებები, ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის არასრულყოფა, კვალიფიციური კადრების ნაკლებობა და კორუფციის რისკები. ეს გამოწვევები მნიშვნელოვნად ზღუდავს პროცესების ეფექტიანობას, იწვევს ფინანსურ დანაკარგებს, ზრდის რისკებს და ხშირად აჩენს ნდობის პრობლემებს მოსახლეობასა და დაინტერესებულ მხარეებს შორის. ამიტომ, სისტემის სრულყოფა მოითხოვს ერთდროულ ჩარევას სამართლებრივი, ორგანიზაციული და ტექნოლოგიური მიმართულებებით.

კვლევის შედეგად დასტურდება, რომ სისტემის განვითარების შესაძლებლობები არის მრავალფეროვანი. მათ შორის:

1. ციფრული პლატფორმების დანერგვა და განვითარება, რაც უზრუნველყოფს გამჭვირვალობას, პროცესების კონტროლს და მონაცემთა ხელმისაწვდომობას;
2. მონაცემთა ანალიზის სისტემების გამოყენება, რომელიც ოპტიმიზაციას უკეთებს შესყიდვების სტრატეგიას, ამცირებს ხარჯებს და ზრდის გადაწყვეტილებების სისწრაფეს;
3. კადრების კვალიფიკაციის ამაღლება, რაც უზრუნველყოფს ეფექტიან და გამჭვირვალე პროცესების მართვას;
4. საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკის ადაპტაცია, რომელიც ეხმარება სისტემას ინტეგრირდეს საერთაშორისო სტანდარტებში;
5. პროცესების სტანდარტიზაცია, რომელიც უზრუნველყოფს ერთგვაროვან მიდგომას სახელმწიფო და კერძო სექტორში.

გადაუდებელი შესყიდვების სისტემის სრულყოფა არა მხოლოდ ტექნიკურ და ორგანიზაციულ სარგებლობას იძლევა, არამედ ქმნის სოციალურ და ეკონომიკურ ფუნდამენტს:

- ზრდის საზოგადოების ნდობას სახელმწიფო და კერძო სექტორის მიმართ;
- უზრუნველყოფს მაღალი ხარისხის მომსახურებას;
- ხელს უწყობს სოციალურ უსაფრთხოებას კრიზისულ სიტუაციებში;

- ხელს უწყობს ეფექტიან რესურსთა გამოყენებას და ხარჯების შემცირებას.

კვლევით დასტურდება, რომ საქართველოსთვის გადაუდებელი შესყიდვების სისტემის გაუმჯობესება არის აუცილებელი, რადგან ქვეყანა არის გლობალური სარესურსო და ეკონომიკური პროცესების აქტიური მონაწილე, სადაც სისწრაფე, ეფექტიანობა და გამჭვირვალობა განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს სახელმწიფოს და კერძო სექტორის საქმიანობას. საერთაშორისო გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ ქვეყნის წარმატება დამოკიდებულია არა მხოლოდ კანონმდებლობაზე, არამედ სისტემის სრულ ინტეგრირებას ციფრულ, ორგანიზაციულ და ტექნოლოგიურ სფეროებში.

დასასრულს, სისტემის სრულყოფა მოითხოვს მრავალმხრივ და ინტეგრირებულ მიდგომას: სამართლებრივი ჩარჩოს გამყარებას, ორგანიზაციული სტრუქტურის ოპტიმიზაციას, ტექნოლოგიური შესაძლებლობების სრულ გამოყენებას და კადრების მუდმივ მომზადებას. ეს ყველაფერი უზრუნველყოფს არა მხოლოდ პროცესების ეფექტიანობას, არამედ საზოგადოების ნდობის ზრდას, კრიზისული სიტუაციების მართვის შესაძლებლობის გაძლიერებას და რესურსების ოპტიმალურ განაწილებას. შედეგები აჩვენებს, რომ გადაუდებელი სწრაფი შესყიდვების სისტემა თანამედროვე სახელმწიფოს და ორგანიზაციის ერთ-ერთი ყველაზე სტრატეგიული და საჭირო ინსტრუმენტია.

ლიტერატურა

1. Rutaba, Y. A. (2025). Transparency and emergency procurement: The moderating effect of bounded rationality. *Management Research Review*.
2. Handfield, R., Jeong, S., & Choi, T. (2019). Emerging procurement technology: Data analytics and cognitive analytics. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*.
3. Sassaoui, A. (2022). Digital tools for efficient emergency procurement systems. *Journal of Public Procurement*.

Analysis and Development Opportunities of the Emergency Rapid Procurement System

Giorgi Chumbadze

Abstract

The emergency rapid procurement system represents one of the most critical components of modern public and private organizations, directly reflecting process efficiency, transparency, and resource optimization. In conditions of economic and global changes, the effectiveness of public governance and the public sector is significantly determined by the speed and quality of procurement management processes. Emergency procurement cases are particularly important when rapid response is required in crisis situations, such as natural disasters, pandemics, armed conflicts, or other urgent needs. This article examines the current state of the emergency rapid procurement system, its systemic weaknesses, and challenges that may hinder process optimization and result in unnecessary resource expenditure. The research is based on both Georgian experience and international practices, allowing for the identification of systemic problems, assessment of existing practices, and exploration of potential opportunities. International experience demonstrates that modern rapid procurement systems successfully utilize digital platforms, automated monitoring, electronic tenders, and efficient communication channels, significantly enhancing process transparency and ensuring better resource allocation (Handfield et al., 2019; Sassaoui, 2022; Rutaba, 2025). The scientific contribution of this study lies in conducting a systemic analysis that considers legal, technological, and organizational aspects together, providing insights into both existing challenges and possible development and optimization pathways. The article discusses the normative and legislative framework governing emergency procurement processes in Georgia, including procurement speed, control mechanisms, accountability, and monitoring procedures. The study also highlights the role of digital technologies in rapid procurement systems. Modern electronic platforms, data analytics, and automated processes significantly reduce administrative burdens, increase decision-making speed, and provide high-quality control capabilities. The research presents practical recommendations for improving system efficiency, including process standardization, employee capacity building, implementation of integrated monitoring systems, and adaptation of international best practices. Beyond technological aspects, the study addresses economic efficiency. Optimizing emergency procurement enables effective resource utilization, cost reduction, and more targeted allocation of funding. The article also explores social and managerial effects, including increased transparency, reduced corruption risks, and enhanced public benefits.

Keywords Emergency procurement, rapid procurement system, efficiency, optimization, governance, digital technologies, international practices, resource management, public administration